

Gäddan

– ett rovdjur i vattnet

Filmens innehåll

Gäddan är en av våra största inhemska rovfiskar. Hur stor kan en gädda bli egentligen? Vad äter den och hur lever den? Vad menas med att gäddan har två näsor? I den här filmen ska vi lära oss om gäddan. Som att den har ungefär 700 tänder (till och med på tungan!), att den kan kallas för kannibal och att en gädda kan bli omkring 30 år gammal.

Programmet är indelat i kapitel:

- Inledning (00:00 - 01:11)
- Kännetecken (01:12 - 05:23)
- Föda och fiender (05:24 - 07:57)
- Fortplantning (07:58 - SLUT)

Undervisningen i biologi ska behandla följande centrala innehåll enligt läroplan i mellanstadiet:

- Ekosystem i närmiljön, samband mellan olika organismer och namn på vanligt förekommande arter.

Filmfakta

Ämne: Biologi

Ålder: Från 9 år (M, H)

Speltid: 10 minuter

Svenskt tal med svensk text som tillval

Produktion: Medien LB, Tyskland

Inlärningsmål:

- Att lära sig om gäddors egenskaper och levnadssätt.

Gäddan

– ett rovdjur i vattnet

Innan filmen

Vad vet vi?

Gör en gemensam tankekarta där eleverna får berätta om vad de vet om gäddan.

Gissa ordet

Låt eleverna först själva sedan i par försöka förklara följande begrepp:

revir	gälar
fena	byte
yngel	sportfiske

Diskussionsfrågor

Det är viktigt att läraren/ledaren förbereder övningarna kring filmen och funderar igenom hur diskussioner och svar ska hanteras. Dela gärna upp klassen i mindre grupper och låt deltagarna först skriva ned sina svar. Anpassa gärna materialet och fördela eventuellt frågorna bland grupperna.

Följande frågor är indelade i kapitelordning.

Inledning (00:00 - 01:11)

- Vad innebär det att gäddan har en strömlinjeformad kropp?
- Vad innebär det att gäddan är en "populär sportfisk"?
- Hur stor var den största gäddan som fångats i Sverige?

Kännetecken (01:12 - 05:23)

- Hur ser gäddan ut? Beskriv gäddans utmärkande drag.
- Ungefär hur stora kan gäddor bli?
- Var sitter dessa fenor:
 - Stjärtfena
 - Ryggfena
 - Analfena
- Beskriv gäddans "luktorgan"?
- Beskriv gäddans "sinnesorgan".
- Beskriv hur gäddans mun är lite speciell.
- Var lever gäddan?

Föda och fiender (05:24 - 07:57)

- Vad äter en gädda för något?
- Varför kan gäddan kvävas av sina egna byten?
- Hur jagar gäddan?
- Vad menas med att gäddor är "kannibaler"?
- Vilka andra rovdjur måste unga gäddor akta sig för?
- Vilken fiende har gäddan när den är fullvuxen?

Fortplantning (07:58 - SLUT)

- Vad innebär "lekperiod"?
- När infaller gäddans lekperiod?
- Hur gamla kan gäddor bli?
- Vad innebär det att den nordeuropeiska gäddan är "rödlistad"?

Efter filmen

Gissa ordet

Låt eleverna titta på begreppen igen. Behöver de justera något eller gissade de ordet rätt från början? Behöver de undersöka några begrepp ytterligare genom att leta i andra källor?

Gäddan

Ta reda på mer om gäddan. Dela upp klassen i mindre grupper och låt grupperna svara på en varsin fråga om gäddan. Hitta på egna frågor eller välj en frågeställning nedan:

- Vilka kännetecken har gäddan?
- Var lever gäddan någonstans?
- Vad äter gäddan?
- Vilka fiender har gäddan?
- Hur ser en gäddas livscykel ut?
- Rita upp en näringskedja där gäddan är med.

Varje grupp presenterar sina svar som en liten redovisning inför klassen.